

ЗАПИСНИК
од 22-та седница на Советот на Агенцијата за аудио
и аудиовизуелни медиумски услуги
одржана на 06.06.2022 година

Присутни членови на Советот на Агенцијата преку видео конференциска врска: Лазо Петрушевски претседател на Советот на АВМУ, Селвер Ајдини заменик на претседателот на Советот на АВМУ, м-р Алма Машовиќ, Лазар Трајчев, Зоран Фиданоски, д-р Методија Јанчески.

Отсутни членови на Советот на Агенцијата: /

На седницата беше присутен д-р Зоран Трајчевски директор на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

Присутни од Стручната служба: м-р Емилија Јаневска, Шкипе Тахири, Маја Дамевска.

Други присутни: /

Г-дин Петрушевски ја отвори 22-та седница на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги. Седницата започна во 14:30 часот и се одржа во просториите на Агенцијата, конференциска сала, втори кат.

Советот на Агенцијата, едногласно го усвои следниот:

ДНЕВЕН РЕД

1. Усвојување на Предлог-записник од 21-та седница на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, одржана на 27.05.2022 година.
2. Предлог за изрекување мерка јавна опомена на ТРД КАНАЛ 5 ДООЕЛ Скопје, за прекршување на член 55 ставови 6 и 7 од ЗААВМУ.
3. Разно.

Точка 1

Советот на Агенцијата го разгледа и едногласно го усвои Записникот од 21-та седница на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, одржана на 27.05.2022 година, со текст како што беше предложен.

Точка 2

Емилија Јаневска, раководителка на Секторот за програмски работи објасни дека прекршувањето кај ТРД Канал 5 е констатирано при контролниот надзор за почитувањето на забраната за емитување прикриени аудиовизуелни комерцијални комуникации, за која што во април 2022 година, на радиодифузерот му беше изречена мерка јавна опомена. Со надзор беше констатирано дека тогашниот проблем останал и понатаму на програмата, меѓутоа со промените кои што ги направил радиодифузерот,

веќе не станува збор за прикриени аудиовизуелни комерцијални комуникации, туку за ново прекршување на ЗААВМУ, односно за прекршување на член 55 ставови 6 и 7 - правилата за пласирање производи. Според член 55 од ЗААВМУ, пласирањето производи во програмите е генерално забрането, освен во кинематографски дела, филмови и серии направени за аудиовизуелни медиумски услуги, спортски програми и во лесно забавни програми. Во програмите во кои што е дозволено пласирање на производи, не смеат директно да поттикнуваат купување и изнајмување стоки или услуги, особено преку нивно посебно промотивно препорачување. Исто така во овие програми не смее да се придава претерана важност, истакнување или уплатување на производите и услугите. Ова е утврдено во ставовите 6 и 7 од членот 55 од ЗААВМУ. Посочи дека прекршувањето е направено во 3 емисии еmitувани на програмскиот сервис ТРД КАНАЛ 5, на 21 и на 26 април 2022 година. Објасни дека станува збор за емисијата „Манџа“ забавно документарно кулинарско шоу, за емисијата „По дома со...“ која што варира жанровски, меѓутоа во деновите кога е направен надзорот е со информативна тематски специјализирана емисија за здравство, и во говорното шоу „Вип сезона“. Пласираниите производи директно вклучени во дејствијата/сценаријата на емисиите, посебно промотивно се препорачуваат преку визуелно и вербално прекумерно истакнување во емисиите „По дома со...“ и во „Манџа“, а во емисијата „Вип сезона“, пласираниот производ само визуелно претерано се истакнувал. Бидејќи е направен увид во снимките од програмата на ТРД Канал 5 врз основа на кои е направен Извештај од надзорот, а и самиот Извештај содржи многу цитати кои доволно го илустрираат прекршувањето. Врз основа на констатациите од надзорот за радиодифузерот се предлага изрекување мерка јавна опомена со рок согласно Упатството за определување на рокот за постапување по решенијата на Агенцијата од 30 дена, а потоа да се направи контролен надзор за да се утврди дали се усогласил со ЗААВМУ и подзаконските акти. Инаку, во однос на Извештајот од надзорот, посочи дека ТРД Канал 5 ја искористил законската можност да се изјасни по констатираните наводи во Извештајот и генерално го одбил Извештајот сметајќи дека е неоснован и дека нема потреба да се покрене постапка против радиодифузерот, затоа што не прекршиле членови од Законот.

Раководителка на Секторот за програмски работи Емилија Јаневска, рече дека има неколку тврдења во Изјаснувањето од ТРД Канал 5 и можеби треба само генерално да одговори на неколку од нив. Во дописот се вели дека не постои дефиниција во ЗААВМУ за многу работи кои што одговорното лице во Агенцијата не случајно ги злоупотребува, меѓу другото се потенцира дека нема дефиниции за „лесно забавна програма“ и за „прекумерно истакнување“. Раководителка на Секторот за програмски работи одговори потврдно дека во ЗААВМУ нема дефиниции за овие два поима, меѓутоа посочи дека ниту имало потреба да има, затоа што сите дефиниции во ЗААВМУ произлегуваат од Директивата за аудиовизуелни медиумски услуги на ЕУ, каде што не се дефинирани овие поими, а одредбите, овие конкретните, се во целост преземени од Директивата. Меѓутоа, не е точно тврдењето дека поради немањето на дефиниција одговорното лице си дало за право да врши произволна класификација на програмските содржини. Посочи дека не е точно тврдењето затоа што не станува збор за произволна класификација, бидејќи Агенцијата веднаш по донесувањето на овој Закон има донесено Упатство за начинот на класификација на видовите аудиовизуелни и аудио програми, и во Упатството е јасно посочено кои се критериумите за класификација на содржините, а тие се: медиумската функција што ја исполнува содржината, пристапот во обработката на темите и содржината на самата програма, како и тоа дали програмата е наменета за деца, бидејќи во Законот се пропишани правила за овие програми. Во истото Упатство, е јасно посочено дека овие се критериумите за класификација кои што

се земаат предвид, а не само описот на емисијата кој што е деклариран од радиодифузерите во нивните програмски концепти, затоа што долгогодишната пракса покажала дека едно пишува во програмските концепти, според функции и според описот на содржините, меѓутоа сосема друго се случува во праксата. Што се однесува до терминот „прекумерно истакнување“ во Упатството за примена на одредбите за пласирање на производи, раководителка на Секторот за програмски работи Емилија Јаневска рече дека јасно е дефинирано, односно описано, што е тоа што се зема предвид за да може да се констатира дека станува збор за прекумерно истакнување. Овие точки од Главата – Забрана за директно поттикнување или прекумерно истакнување, од 21 до 24 од Упатството, исто така, се цитирани и во самиот Извештај од овој надзор. Во Упатството е јасно наведено и во кои видови програми можат да се пласираат производи и услуги. Во точката 3 од Изјаснувањето на ТРД Канал 5, насловено „погрешни и произволни класификации“ и самиот радиодифузер ги дефинирал лесно забавните програми како програми кои не бараат поголем интелектуален напор за следење, меѓутоа радиодифузерот тврди дека лажно е претставено дека емисијата е од здравствен карактер, затоа што гостинка била фолк пејачката Благица Павловска. Од снимките што се разгледани, е јасно дека во овие емисии не била гостинка Благица Павловска. Инаку, службата ја прегледала програмата на радиодифузерот и пронајдена е друга емисија, не овие што се предмет на надзор, туку друга емисија на 23 мај 2022 година, кога гостинка е Благица Павловска. Меѓутоа, емисиите кои се предмет на надзор се тие од 21 и 26 април 2022 година. Во точката 4, насловена „очигледно погрешно толкување на законските одредби“, радиодифузерот прашува како е возможно вработен да не го познава Законот и да нотира дека е прекршок реклама со помош на техника позната како „рор-ур“. Раководителка на Секторот за програмски работи, посочи дека тоа воопшто не е случај, точно е дека во Извештајот се спомнува „рор-ур“ рекламата која што се еmitува за време на емисијата, меѓутоа се спомнува како елемент кој што се користи во визуелното промотивно рекламирање на пласираниите производи во овие две изданија на емисијата „По дома со“. Значи, воопшто не се спори употребата на „рор-ур“ реклами, легитимно е нивното користење и доколку тоа беше спорно, прекршокот ќе беше по друг основ од ЗААВМУ, а не по член 55. И, во точката 5 „промотивно препорачување“ од Изјаснувањето се вели дека „одговорното лице тврди дека ТРД Канал 5 ги поттикнува гледачите да ги купуваат производите“ што е целосна невистина. Рече дека и од снимките и од цитатите кои што ги има во Извештајот е повеќе од јасно дека има промотивно препорачување, и од самите водители на емисиите и од некои од учесниците во емисиите.

Г-дин Петрушевски рече дека медиумот и одговорното лице имаат право да одговорат на анализата од стручната служба, тоа право и го искористиле, меѓутоа има забелешка на начинот како е одговорено од страна на радиодифузерот. Во одговорот има констатации дека некој од Агенцијата тенденциозно работи против овој медиум, и со тоа воопшто не се сложува. Смета дека одредени констатации се премногу лични и дека тој дел од изјаснувањето на радиодифузерот не може да го прифати. Рече дека премногу се прави конфликт од предложената мерка јавна опомена, која инаку ќе ја поддржи. Предложи да се разговара повторно со директорот на телевизијата. Рече дека ќе го поддржи предлогот и ќе гласа за изрекување мерка јавна опомена. Препорача и покрај сите негативни импликации во изјаснувањето, сепак да се разговара со радиодифузерот.

Точка 3

Разно

Немаше дискусија под Разно.

Бр. 02-2213/3

14-06 2022 година
Скопје

Агенција за аудио и
аудиовизуелни медиумски услуги
Претседател на Советот

Лазо ПЕТРУШЕВСКИ